תנורי בנות טפח *דתניא *תנור תחלתו ארבעה ושיריו ד' דברי רבי מאיר וחכמים אומרים *במה דברים אמורים בגדול אבל בקטן תחלתו כל שהוא משתגמר מלאכתו ושיריו ברובו *וכמה כל שהוא אמר רבי ינאי טפח שכן עושין תנורי בנות טפח בפלוגתא לא קמיירי השתא דאתית להכי הא נמי פלוגתא היא דקתני סיפא אמר ר' יהודה לא אמרו טפח אלא מן התנור ולכותל והאיכא מסגרת טפח בדכתיבן לא קא מיירי והאיכא *כפורת טפח בקדשים לא קמיירי והאיכא *דיה לקורה שהיא רחבה טפח בדרבנן לא קמיירי אלא בדכתיבן ולא מפרשי שיעורייהו יתיב רב יצחק בר שמואל בר מרתא קמיה דרב כהנא ויתיב וקאמר אמר רב יהודה אמר רב כל שלשה ימים הראשונים תולין את השליא בולד מכאן ואילך חוששין לולד אחר אמר ליה ומי אמר רב הכי והאמר רב אין הולד מתעכב אחר חבירו כלום אישתיק אמר ליה דלמא כאן בנפל כאן בבן קיימא אמר ליה את אמרת לשמעתתיה דרב בפירוש אמר רב הכי הפילה נפל ואחר כך הפילה שליא כל שלשה ימים תולין את השליא בולד מכאן ואילך חוששין לולד אחר ילדה ואח"כ הפילה שליא אפילו מכאן ועד עשרה ימים אין חוששין לולד אחר שמואל ותלמידי דרב ורב יהודה הוו יתבי חליף ואזיל רב יוסף בריה דרב מנשיא מדויל לאפייהו באלי ואתי אמר אתי לן גברא דרמינן ליה בגילא דחטתא ומרמי ומדחי אדהכי אתא אמר ליה שמואל מאי אמר רב בשליא א"ל הכי אמר רב אין תולין את השליא אלא בדבר של קיימא שיילינהו שמואל לכל תלמידי דרב ואמרי ליה הכי הדר חוייה לרב יהודה בישות בעא מיניה רבי יוסי בן שאול מרבי המפלת דמות עורב ושליא מהו אמר ליה אין תולין אלא בדבר שיש במינו שליא קשורה בו מהו אמר ליה דבר שאינו שאלת איתיביה *המפלת מין בהמה חיה ועוף ושליא עמהן בזמן שהשליא קשורה עמהן אין חוששין לולד אחר אין שליא קשורה עמהן חוששין לולד אחר הריני מטיל עליהן חומר

רש"י

תנורי בנות. נערות קטנות עושין תנורין לשחוק: תחלתו ארבעה. תנור בן ד' טפחים מקבל טומאה אם נגמרה מלאכתו: ושיריו ד'. נטמא תנור גדול ושברו ונשתיירו ד' טפחים עדיין טמא: ה"ג תחלתו כל שהוא משתגמר מלאכתו ושיריו ברובו. ומקשה בהעור והרוטב* רובו דטפח למאי חזי ומשני האי ושיריו אגדול קאי וה"ק שירי גדול ברובו ומותבינן בגדול והא קאמר שיריו ד' ומשנינן ההוא בתנור בר ז' דד' הוי רובו והא בתנור בר ט': בפלוגתא. כגון הכא דלר"מ לא הוי שיעורא בטפח: לא אמרו טפח אלא בין תנור ולכותל. דהאם יותר מטפח עומדת ליקלך מפני שמעכב את התנור מלקרבו לכותל ודוחקת את הכותל הילכך יותר מטפח עומדת ליטול היא אבל לצד הבית אפי' גדולה הרבה יד הוא לתנור: בדכתיבן. ששיעורו מפורש מן התורה: דיה לקורה. לגבי מבוי: מדרבנן. כגון מבוי דכל מלותו מדברי סופרים: כל ג' ימים. כגון ילדה ולד תחלה ושליא אחריו בתוך ג' ימים: תולין השליא. בו ואין חוששין לאחר דתוך הזמן הזה עשויה השליא להתעכב אחר הולד שהיתה ממנו ספי לא ואם זה זכר תשב לזכר בלבד ולא אמרינן שליא אחרת היתה עם ולד זה ונימוח ושליא זו דולד אחר היא דדרך שליא לשהות אחר ולד ג' ימים: מכאן ואילך חוששין. שמא ולד אחר היה עמו ונקבה היה ותשב ימי טומאה דנקבה ואי נמי הוי האי ולד נקבה אכתי מהניא ספק דשליא דמגיא ימי טוהר לחומרא שאם תראה ליום פ"א לולד ופסקה עד יום שמיני וראתה לא הויא שומרת יום כנגד יום (דאמר נהדיא)* שליא נקבה הואי ומה שראתה ביום פ"א דם טוהר הוה דמשליא מנינן והשתא הוא דהויא תחלת נדה והיא נקראת טועה: בנפלים. מתעכב: את אמרת לשמעתתיה דרב. בתמיה. כלומר את אתית לפרושי מדידך: בפירוש. פירשה רב הכי: ילדה. בן קיימא: *באלי ואתי. שהיה ממהר לבא כמו (לעיל דף ח.) באלי לידי פי' מגרש: מדויל. שם מקום: בגילא דחיטתא. כלומר בשאלות מועטות: מירמי ומידחי. כלומר להקשותו ולדחותו שלא ידע להשיב: אלא בדבר של קיימא. שכיוצא בו מתקיים אם היום* היו חדשיו כלו למעוטי שאם הפילה דבר שאין ראוי לבריית נשמה כגון כיכך אחד באמצע או גוף אטום או מפלת מין בהמה וחיה ועוף ואח"כ הפילה שליא אפי' בתוך ג' חוששת לולד אחר: חוייה לרב יהודה בישות. דשמעה' ולא אמרה מיהליה: המפלת עורב ושליא מהו. מי תלינן שליא בעורב ולא ניחוש לולד אחר או לא תלינן: שיש במינו. כגון אדם ובהמה וחיה אבל עוף לא:

ו נ"א טפח: מרב.

תוספות

אבל בקטן תחלתו כל שהוא · וא"ת וגדול אין לו ד' טפחים אמאי טהור והלא אף בקטן אפי' טמא וי"ל דגדול וקטן איירי ברוחב והרוחב הרבה צריך גובה ד' להחזיק תומו אבל קטן שהוא בר ד' בגובה טפח: **תחלתו** כל שהוא · משתגמר מלאכתו שיריו ברובו במשניות גרסינן תחלתו כל שהוא שיריו ברובו משתגמר מלאכתו ואיתא גמר מלאכתו וטו' ודרך הש"ס שמהפך פעמים מסדר המשנה לפי הצורך משום דבפ' העור והרוטב (חולין דף קכד.) בעי רובו דטפח למאי חזי ומשני אגדול קאי ליה בסוף ופריך והא שיריו ד' קאמר ומשני לא קשיא הא בתנור בר ט' הא בתנור בר ז' ומפרש התם רש"י דבתנור ט' סגי בארבעה אע"ג דלא הוי רובא ותנור ז' אע"ג דלא הוי ד' סגי ברובא וקשה לר"ת לא יהיה סופו חמור מתחלתו דהא תחלתו ד' ונראה כפירש"י שפירש כאן דתנור בר ז' (א) וד' הוי רובא ותנור בר תשעה ברובא וקשה דלמה ליה למנקט בר ט' הוה ליה למנקט בר ח' ושיריו ברובו ולפרש"י א) דהתם ניחא דנקט ט' אע"ג דהוי ד' מיעוטא ומה שהקשה ר"ת לא קשה מידי דשעושה כלי חרס אינו עושה אלא דבר חשוב אבל כלי שנתמעט כל זמן שראוי אינו מתבטל כמו *גרדומי ציצית דכשירים סגי וכן משמע מדפריך שיריו טפח למאי חזי משמע דלאו הוה חזי הוה ניחא ליה אע"ג דבציר מתחלתו*: **כל** שהוא טפח · פר"ת בלא יתפור (כ"ב דף יט) דפעמים כל שהוא בציר מטפח ופעמים טפי מטפח*: **בפלוגתא** לא קמיירי · ואע"ג דפליגי ברופן סוכה דר"ש אומר דרביעית טפח מ"מ טפח לדופן אחד צריך לכ"ע אבל לתנור אע"ג דבין התנור ולכותל לכ"ע טפח מ"מ בשום תנור פליגי והא דפרש"י דכירה מקום שפיתת קדרה אחת לא דק דבפ' כירה (שבת דף לח:) אמר דכירה זהו מקום שפיתת ב' קדרות: **את** אמרת שמעתתיה דרב · כלומר טובת מעלתך ומתחלה שכחת* ולכך שתק ולפ"ה שפי' בתמיה צריך לומר דמתחלה לא חש להשיבו: **ילדה** ואח"כ הפילה שליא אפי' עד י' ימים אין חוששין לולד אחר · אע"ג דאמר לקמן דנשתהא הולד שלשה חדשים מ"מ לא שכיח וכל כמה דלא חזינן לא חיישינן: **המפלת** חיה ועוף כו' · דוקא נקט חיה ועוף דאי בתחלה ולד ואח"כ שליא עד ג' ימים תולין ואין חוששין לולד אחר ולכאורה נראה הטעם דחיה ועוף אין דרכן של נשים להפיל ולכך ליכא לספוקי שהשליא אינה מהם וקשה דבפרק בהמה המקשה (חולין דף עז.) אהא דתנן שליא שיצתה מקצתה אסורה באכילה ומסיק א"ר לא שנו אלא שאינה קשורה בולד פי' שיש לה ולד אחר וכיון דאינה קשורה בו חוששין לולד אחר בשליא ולכך אסורה ומייתי תניא נמי הכי מתוך דהמפלת חיה ועוף וסבי מייתי הא אדרבה משמע הכא דוקא חיה ועוף דלאו אורחייהו אבל נפל דאורחיה תולין כל שלשה ימים ובבן קיימא אפי' כמה ימים וי"ל דאין הדבר תלוי באורחיה ולא אורחיה אלא קים ליה להש"ס בן דאמר צורת אדם רגילה השליא להתעכב אבל לאחר בהמה חיה ועוף אינה רגילה להפרד השליא מן הולד אפי' במעי הבהמה כמו במעי האשה וא"ת וכי אינה קשורה בולד אמאי קאמר כ"א דאסורה באכילה הא אמרינן הכא דלא הוי אלא ספק ולא ודאי ולד אחר מדקתני הריני מטיל עליה חומר שני ולדות שמא נימוח שפיר של שליא זו ואח"כ הוי ספק ספיקא דלמא אין כאן ולד אחר ואפי' איכא שמא לא יצא לא ראשו ולא רובו וכפ"ק דב"ק (דף יא.) גבי שליא שיצתה מקצתה ביום ראשון משמע דספק ספיקא שרי דפריך מאי קמ"ל דאין מקצת שליא בלא ולד תניא שליא שיצתה מקצתה אסורה פי' ואם יש מקצת שליא בלא ולד הוה ליה ספק ספיקא ושרי וי"ל דברייתא דקתני שמא איירי בשליא שאחר הולד ור"א איירי בשליא שיצתה קודם הולד דודאי יש שם ולד אחר כשאינה קשורה בו כדאמרינן במתניתין לא אמרו תולין השליא בולד אלא בשליא שבאה אחר הולד והתם מייתי ראיה דבאינה קשורה חוששין לולד אחר לאפוקי מדר' יוחנן דהתם א"נ אפילו בספק ספיקא אסרה כ"א דגזרינן מקצתה אטו רובה או אטו אין עמה ולד אחר דימשו העולם ויסברו הא דשרינן מה שבפנים לאו משום ספק ספיקא אלא משום כל בבהמה וגזרת הכתוב הוא דאפי' יצא רובו שרי מיעוטו שבפנים כיון דחזו דשרינן בילתה מקצתה ואפשר דיצא הראש בתוכו מקצת והוי כיוצא רובו ולא ידעו על נכס דמשום ספק ספיקא שרי:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה תחלתו כל שהוא וכו' כוה ליה למינקט בר שמנה ושיריו ברובו ולפרש"י · ג"ב עי' פ"ה דכלים משנה א' ...

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה תחלתו וכו' ד' ד' הוי כצ"ל ואות ו' נמחק:

תוספי הרא"ש

אבל בקטן תחלתו כל שהוא · ותימה אמאי אמרינן בגדול שתחלתו ד' אפי' פחות מד' יהא תורת קטן עליו שתחלתו כ"ש וי"ל דגדול ניכר בדפוס שלו שעשוי להיות גדול ולא חשיב כלי עד שיהא גבוה ד' דבפחות מכאן אינו מחזיק את המשי: תחלתו כל שהוא משתגמר מלאכתו · הגרש"י ובפ"ה דכלים לא תני הכי אלא הכי כיתניא אבל בקטן תחלתו כל שהוא ושיריו ברובו משתגמר מלאכתו ואי זו היא גמר משיסיקנו לאפות בו סופגנין אלמא קאי על שיריו ברובו דקטן אין אופין בו סופגנין: ושיריו ברובו · פרש"י דפריך בהעור והרוטב רובו דטפח למאי חזי ומשני דאגדול קאי גדול הא אמרינן ושיריו ד' ומשני הא בתנור שבעה דשיריו בארבעה אבל ברובו לא בעינן ליה דלא חמירי שיריו מתחלתו דהא מתחלתו כשהוא שלם לא הוי תנור בציר מד' · והא דקתני רובו (בתנור) בתנור ט' אע"ג דבהכיו איכא ד' לא סמכינן עד דאיכא רובא' כך פי' בפרק העור

מוסף רש"י

תנור תחלתו ארבעה. אין תנור פחות מארבעה ואפילו נגמרה מלאכתו, ושיריו ארבעה. אם היה גדול ונטמא ושברו, צריך שלא יהא בו שבר של ד' (חולין קכד.). במה דברים אמורים. דתחלתו ד' ושיריו ד', בגדול. הפטורים העשויים לאפות וללוש לדרכן, אבל בקטן. שעושין לתינוקות, תחלתו כל שהוא משתגמר מלאכתו. לאחר שנגמר והסיקו אפילו הוא טפח מקבל טומאה (שם). המפלת מין בהמה חיה ועוף. ולכשן היא דאמרי (לעיל כג.) כל שאין בו מצורת אדם אינו ולד (שם עז.). אין חוששין לולד אחר. ואם נטמא הקבר בלא דם דהואי ליה יכשתה טהורה (שם).

[illegible]